

Een miljoen per uur!

Tegenwoordig komen inzamelingsacties via de televisie veel voor. Als er bijvoorbeeld een grote ramp is gebeurd in de wereld, wordt giro 555 geopend en wordt er tijdens reclameblokken gevraagd om geld te geven voor het goede doel. Soms blijft het niet bij reclames, maar worden er hele tv-programma's voor gemaakt. Tot 1962 was dat nog nooit eerder in Nederland gebeurd. Op 26 en 27 november 1962 vond de allereerste tv-inzamelingsactie ooit plaats: 'Open Het Dorp'. Deze actie was niet gericht op een grote ramp, maar om geld in te zamelen om in Arnhem 'Het Dorp' op te kunnen richten. Dit zou een zorginstelling moeten worden voor mensen met een lichamelijke beperking. De actie was een gigantisch succes en er werd veel meer geld opgehaald worden dan verwacht. Vandaar dus ook dat deze actie later nog veel vaker werd herhaald.

Arie Klapwijk

In de jaren '50 en '60 is de situatie van mensen met een beperking heel anders dan nu. Gezinnen bestaan in die tijd vaak uit veel kinderen, soms wel 8 of 10. Ouders moeten dus hard werken om alle kinderen van eten en kleding te voorzien. Extra tijd en geld om voor een kind met een beperking te zorgen is er bijna niet. Vandaar dat zulke kinderen in die tijd meestal ook niet naar school gaan. Op die manier lopen ze een flinke achterstand op. Een kans om zelfstandig te kunnen leven krijgen ze dus niet. Ze blijven bijna altijd afhankelijk van hun ouders.

Aan die situatie moet iets gaan veranderen, vindt Arie Klapwijk eind jaren '50. Hij werkt al jaren in de gehandicaptenzorg en heeft hele nieuwe ideeën over hoe er voor mensen met een beperking gezorgd kan worden. Hij wil heel graag dat alle mensen zelfstandig moeten kunnen worden en een eigen leven kunnen leiden. Vandaar dat hij 'Het Dorp' heeft bedacht.

Een dorp in Arnhem

Zoals de naam eigenlijk al zegt, moet Het Dorp ook echt een dorp worden. De mensen die er wonen moeten zelf boodschappen kunnen doen, naar de film kunnen gaan of gaan sporten. Er worden plannen gemaakt voor een winkel, een kapper, een buurthuis en zelfs een bioscoop. Er worden grotere flats en kleinere huizen gebouwd voor de bewoners. De gebouwen worden ingericht met de nieuwste technische snufjes, zoals automatische deuren en in hoogte verstelbare bedden. Verder krijgen de mensen bijna allemaal een werkplek, waarbij ze op hun eigen tempo mogen werken. Op die manier kunnen ze allemaal het plezier van werk ervaren. In Het Dorp wordt een hele veilige omgeving gecreëerd. Mensen met een beperking kunnen er eindelijk zelfstandig en in vrijheid leven.

Dit klinkt op papier allemaal wel heel leuk, maar Het Dorp kan niet zomaar gebouwd worden. Er is ontzettend veel geld voor nodig. Om geld bij elkaar te verzamelen komt Arie Klapwijk in contact met de AVRO, een televisieomroep. Zij willen hem graag helpen om geld bij elkaar te sprokkelen. Ze hebben daarvoor een revolutionair idee: een inzamelingsactie op tv! Alleen in Amerika hebben ze dit eerder gedaan. Toch wil de AVRO er nog een schepje bovenop doen. Het wordt een televisie-uitzending van 24 uur lang. Zelfs 's nachts wordt er gefilmd. Ongekend voor die tijd.

Open Het Dorp!

Arie Klapwijk heeft zelf eigenlijk geen televisie-ervaring. Vandaar dat de AVRO voor de uitzending Mies Bouwman aanwijst als presentator. Mies staat bekend als een lieve en zachtaardige presentator die dicht bij de mensen staat. Erg handig om mensen te overtuigen dat ze geld over moeten maken. Als de uitzending op 26 november 1962 begint, is het toch niet meteen een succes. Artiesten zeggen af en er is kritiek. Mensen vinden het niet netjes dat de AVRO een publiciteitsstunt maakt ten koste van mensen met een beperking. Veel van de 3000 stoelen in de studio blijven dus lang leeg.

Na een paar uur hebben Mies Bouwman en Arie Klapwijk eindelijk de juiste toon gevonden en weten ze heel veel mensen over te halen om geld te doneren. Ze vragen hen geld in luciferdoosjes te stoppen en dit op te sturen na de studio. Vanaf dat moment beginnen steeds meer mensen te kijken. De telefoons waarop mensen geld kunnen doneren, blijven maar rinkelen. Zelfs kinderen laten weten hun spaarpot in te hebben geleverd voor Het Dorp. Er wordt zoveel geld toegezegd, dat er op sommige tijdstippen wel een miljoen gulden per uur wordt binnengehaald!

Op 27 november om half 8 's avonds is de actie afgelopen. Het was een gigantisch succes geweest en er werd bekend gemaakt dat er 12 miljoen gulden was opgehaald. Mies Bouwman kan bij de bekendmaking haar tranen niet bedwingen. Toch blijkt dit nog maar een tussenstand te zijn. Nog dagenlang komen donaties en luciferdoosjes met geld binnen, waardoor de eindstand uiteindelijk 22 miljoen gulden is. Omgerekend naar nu is dat zo'n 65 miljoen euro. En dat in 24 uur! 'Open Het Dorp' is een gigantisch succes en zal als voorbeeld dienen voor vele inzamelingsacties die zullen volgen.